

**Een ecologische toetsing van het Bestemmingsplan Oost-Vlieland – Oostelijke Eilandlodges, Camping
Stortemelk voor de plaatsing van 24 lodges in het naaldbos bij de camping.**

P.J.Zumkehr.

ZUMKEHR ECOLOGISCH ADVIESBUREAU
Midland – Terschelling
Oktober 2021

Colofon.

Zumkehr, P.J., 2021. Een ecologische toetsing van het Bestemmingsplan Oost-Vlieland – Oostelijke Eilandlodges, Camping Stortemelk voor de plaatsing van 24 lodges in het naaldbos bij de camping.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland-Terschelling, Oktober 2021.

Opdrachtgever.

Stichting Recreatiebelangen Vlieland/ Camping Stortemelk

Uitvoerder.

Zumkehr Ecologisch Adviesbureau.

P.J.Zumkehr, Oude Terpweg 3

8891 GE Midsland Terschelling.

tel. 0562-449196

mob. 06.50.816.092

e-mail: admin@pzumkehr.nl

© Zumkehr Ecologisch Adviesbureau

Overname van gegevens uit dit rapport is toegestaan met bronvermelding.

Een ecologische toetsing van het Bestemmingsplan Oost-Vlieland – Oostelijke Eilandlodges, Camping Stortemelk voor de plaatsing van 24 lodges in het naaldbos bij de camping

Piet Zumkehr

1. Inleiding

In het noordelijke deel van het Oosterse Bos, een naaldbos gelegen tussen de Kampweg en Camping Stortemelk op Vlieland, zijn recent 18 lodges geplaatst. De initiatiefnemer heeft het plan ingediend in hetzelfde bosgebied, aansluitend aan de locatie waar de lodges zijn geplaatst, nog 24 nieuwe lodges toe te voegen. De lodges worden als verhuurobject voor toeristen aangeboden en kunnen jaarrond worden verhuurd. Het plan voldoet niet geheel aan de wijzigingscriteria in het bestemmingsplan die ter plaatse gelden, zodat een bestemmingsplanwijziging nodig is. De initiatiefnemer heeft aan Rho Adviseurs de opdracht gegeven voor het terrein een nieuw bestemmingsplan op te stellen. Een belangrijke vraag is hoe het bestemmingsplan, en de uitvoering van het plan op basis daarvan, zich verhoudt tot de beschermde natuurwaarden van het gebied. De initiatiefnemer heeft aan Zumkehr Ecologisch Adviesbureau te Midsland – Terschelling gevraagd een effectanalyse op te stellen, waarin de relatie met de beschermde natuurwaarden inzichtelijk wordt. De toetsing in het algemeen heeft betrekking op mogelijke significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van *Natura2000* zoals die gelden voor *Natura2000*-gebied Duinen Vlieland. Het rapport kan worden beschouwd als een **voortoets** volgens het overwegingskader van *Natura2000*. De effectanalyse met betrekking tot de soortenbescherming van de *Wet Natuurbescherming* en met betrekking tot het *Natuur Netwerk Nederland* (NNN) - voorheen de provinciale Ecologische Hoofdstructuur (pEHS) - is tevens in dit rapport opgenomen.

2. Het plangebied en het plan.

Het plangebied betreft een naaldbosperceel van het Vlieland bos gelegen ten oosten van de noordelijke toegangsweg naar camping Stortemelk tussen de camping en de Kampweg in (zie het kaartje in dit rapport). Het gebied sluit aan de noordzijde aan op het terrein waar eerder lodges zijn geplaatst. Het bosgebied grenst aan de oostzijde direct aan camping Stortemelk en aan de westzijde aan de Kampweg. Langs de zuidrand van het plangebied loopt de toegangsweg naar de camping vanaf de Kampweg. Het bosperceel is structuurarm en heeft nagenoeg geen struiklaag. Wel is de natuurlijke duingeformologie in stand.

Het bestemmingsplan beschrijft de plaatsing van 24 lodges binnen het bosperceel. Het gaat hierbij om 9 vlonderlodges van 1 bouwlaag, 3 vlonderlodges speciaal ingericht voor mindervaliden, 6 vlonderlodges met 2 bouwlagen en 6 zogenaamde bostorentjes met 3 verdiepingen. De vlonderlodges worden geplaatst op vlonders, zodanig dat bodembewerking niet nodig is. De drie bostorentjes worden geplaatst op een stellage (poten) zodanig dat het onderliggend oppervlak over een zo gering mogelijk oppervlak door het bouwsel wordt afgedekt. Er is geen sprake van bodembewerking, bodemaantasting of aantasting van de bestaande geomorfologie. De lodges worden verspreid in het bos geplaatst, zodanig dat het karakter van het perceel als naaldbos in stand blijft. Tussen de lodges blijven bosopstanden van 20 meter breed in stand, hoewel op enkele plekken waar bospaden aanwezig zijn, dit 15 meter kan bedragen. De bostorentjes worden in twee clusters van drie exemplaren geplaatst. Uitgangspunt is dat het karakter van het perceel als naaldbos in stand blijft maar door de inrichting in combinatie met aanplant van natuureigen houtopstanden sprake is van een versterking van de natuurlijke waarden van het perceel en de randzone van de camping in vergelijking met de huidige, biodiversiteitsarme, situatie. Een aantal van de wijzigingscriteria voor het bestaande bestemmingsplan blijft gelden. Camping Stortemelk beschikt over 3500 bedden. Dit blijft ook bij de plaatsing van de lodges ongewijzigd. De in de lodges te creëren bedden worden elders op Camping Stortemelk in mindering gebracht. Er is daarmee geen sprake van een toename van het aantal recreanten, of van een toename van de recreatiedruk in natuurgebied als volg daarvan. Er wordt nergens ondergronds gebouwd. Wel is in het plan een klein bagagehuisje (1 bouwlaag) opgenomen. Binnen een strook van 30 meter breed langs de toegangsweg naar de camping worden geen lodges geplaatst.

3. Informatiebronnen.

Voor het opstellen van dit rapport is gebruik gemaakt van beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde natuurwaarden op Vlieland. Alleen gegevens van na 2010 zijn benut. Oudere gegevens worden als niet relevant beschouwd.

De belangrijkste bron voor het toetsen van de effecten aan de eisen van de natuurbeschermingswetgeving is het beheerplan voor de Natura2000-gebieden van Vlieland dat in 2015 door de Dienst Landelijk Gebied is gepubliceerd (*DLG*, 2015). Voor het in kaart brengen van de habitattypen in de nabijheid van het plangebied is gebruik gemaakt van de habitattypenkaart die deel uitmaakt van het beheerplan.

Wat betreft de vegetatiekundige gegevens is gebruik gemaakt van de vegetatiekartering van terreinen van Staatsbosbeheer door Altenburg & Wymenga in 2013 (*A&W*, 2014). Vogelkundige gegevens zijn afkomstig van de in opdracht van Staatsbosbeheer uitgevoerde broedvogelinventarisatie (*SOVON*, 2013) en van Staatsbosbeheer zelf (2017).

Informatie over het project zelf is van Camping Stortemelk en de betrokken architect Studio Brand/Vries uit Rotterdam. Als basis geldt het bestemmingsplan dat in 2021 door Rho Adviseurs is opgesteld (*Rho*, 2021). Om actuele informatie van het plangebied te verkrijgen ten behoeve van deze effectanalyse is op 10 juli en 7 september 2021 aan het plangebied een veldbezoek gebracht. Tevens is op 8 september de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd.

4. Wettelijk kader.

4.1 *Wet natuurbescherming (Wnb)*

Per 1 januari 2017 is het oude wettelijke stelsel voor de natuurbescherming, zoals voorheen neergelegd in de Natuurbeschermingswet1998, de Flora- en faunawet en de Boswet vervangen door één wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). De Wnb vormt het sluitstuk van de decentralisatie van het natuurbeleid van het Rijk naar de provincies, waarbij de bevoegdheden en verantwoordelijkheden op het gebied van het natuurbeleid en het landelijk gebied zo veel mogelijk worden overgedragen van het Rijk naar de provincies, overeenkomstig het 'decentraal-tenzij-beginsel'. Dit is in het verlengde van de bestuursafspraken 2011 – 2015 tussen Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen en het daarop gebaseerde onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur van 20 september 2011, gesloten tussen Rijk en provincies. Het is de bedoeling dat de Wnb over een paar jaar op haar beurt zal opgaan in de Omgevingswet.

Op grond van de Wnb worden provinciale staten verplicht voor bepaalde onderwerpen regels op te stellen. Daarnaast hebben provinciale staten de mogelijkheid om op een aantal onderwerpen regels te stellen. Deze regels zijn opgenomen in de Verordening Wet natuurbescherming Fryslân 2017. Naast de bevoegdheden die provinciale staten hebben, hebben gedeputeerde staten van Fryslân ook haar bevoegdheden. Dit zijn onder andere bevoegdheden tot het opstellen van beleidsregels op grond van artikel 4:81, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht. De beleidsregels in het kader van de Wnb zijn opgenomen in deze beleidsregel: de Beleidsregel Wet natuurbescherming Fryslân 2017.

4.1.1. *Natura2000*

De natuurgebieden in Nederland die deel uitmaken van het netwerk van Natura2000 ontleen hun bescherming aan op Europees niveau gemaakte afspraken. De gebiedsbeschermingswetgeving voor de Natura2000-gebieden maakte tot voor kort deel uit van de Natuurbeschermingswet1998. Per 1 januari 2017 is deze wetgeving onveranderd in de nieuwe Wnb overgenomen. De Natura2000-gebieden gelden als Speciale Beschermingszones (SBZ's), die zijn aangewezen op grond van de Europese Habitatrictlijn en/of de Vogelrichtlijn. De SBZ's die in het kader van de Habitatrictlijn zijn vastgesteld worden ook wel Habitatrictlijn-gebieden genoemd. Ze zijn aangewezen vanwege bijzondere habitats en soorten (de zogenaamde 'kwalificerende waarden'), genoemd in respectievelijk bijlage I en bijlage II van de richtlijn. De SBZ's in het kader van de Vogelrichtlijn staan ook wel bekend als Vogelrichtlijngebieden. Ze zijn aangewezen ter bescherming van het leefgebied van bedreigde vogels en trekvogels. Als projecten en andere handelingen in of nabij een Natura2000 gebied plaatsvinden, moet onderzocht worden of deze significant negatieve effecten op de kwalificerende waarden van het gebied hebben. Als uit deze beoordeling blijkt dat het gebied wordt aangetast, of duidelijke twijfel bestaat over het uitblijven van die aantasting, kan het bevoegd gezag slechts vergunning verlenen voor de gevraagde activiteit als er geen alternatieven zijn, er een dwingende reden van groot openbaar belang met die activiteit is gemoeid en vóór de ingreep compensatie van natuurwaarden is gerealiseerd.

Als gevolg van de decentralisatie van rijkstaken naar de provincies is de provincie in de nieuwe Wnb bevoegd gezag voor vrijwel alle Natura2000-gebieden. Een uitzondering daarop zijn gebieden van grote omvang die deel uitmaken van meerdere provincies en waarvoor een samenhangend beleid is opgesteld. Het gaat dan onder meer om grote open wateren, zoals de Waddenzee en de Noordzee. Het Rijk is voor deze gebieden bevoegd gezag voor zover het de gedeelten betreft die kunnen worden beschouwd als open water. Wat betreft de toekenning van een Omgevingsvergunning voor de uitvoering van projecten die Natura2000-gerelateerd zijn, gelden de gemeenten als loket. De provincie heeft echter een beoordelende taak, en kan voor projecten waarbij significant negatieve effecten met zekerheid zijn uit te sluiten een “verklaring van geen bedenkingen” afgeven. Een dergelijk oordeel is echter pas mogelijk als de effecten van de uitvoering van projecten zijn geanalyseerd in een zogenaamde “voortoets”. Indien uit een voortoets blijkt dat significant negatieve effecten niet met zekerheid uitgesloten zijn, dient een vergunning voor de Wnb te worden aangevraagd bij de provincie. Er dient dan een Passende beoordeling voor het project te worden opgesteld, waarin de aard van de significant negatieve effecten verder wordt uitgewerkt en wordt geanalyseerd of deze effecten door middel van mitigerende maatregelen of compensatie kunnen worden voorkomen.

Stikstof. De Natura2000-gebieden van Vlieland zijn gevoelig voor de negatieve effecten van stikstofdepositie uit de atmosfeer. Voor projecten die binnen of in de omgeving van Natura2000-gebieden worden uitgevoerd is het verplicht de uitstoot van stikstof te berekenen die structureel na voltooiing van het project ontstaan. De berekening kan worden gemaakt door middel van het digitaal toegankelijke programma Aerius Calculator 2020. In de berekening is de stikstofuitstoot van het project, die structureel ontstaat in de gebruiksfase van belang. Indien de structurele stikstofuitstoot dermate beperkt is dat significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen met zekerheid zijn uitgesloten, geldt het project wat betreft de stikstofproblematiek als vergunningvrij. Sinds een uitspraak van de Raad van State in 2021 hoeft tijdelijke depositie die ontstaat tijdens de aanlegfase van het plan, bijvoorbeeld door de tijdelijke inzet van mobiele werktuigen of door transport, niet meer in de berekening worden meegenomen.

4.1.2. Soortenbescherming in de Wnb

De nationale bescherming van soorten werd tot voor kort geregeld door de Flora- en faunawet. Deze is echter per 1 januari 2017 opgegaan in de nieuwe Wnb. Daarmee zijn ook enkele wijzigingen doorgevoerd. De belangrijkste wijziging betreft de verplaatsing van het bevoegd gezag van het Rijk naar de provincies. Een andere wijziging betreft de lijst van beschermde soorten. In de Flora- en faunawet was sprake van drie verschillende beschermingsregimes. Dit onderscheid is in de Wnb vervallen. Wel maakt de wet onderscheid in soorten die beschermd zijn op basis van internationale afspraken en soorten die alleen op nationaal niveau beschermd zijn (de nationale soorten). De bescherming van soorten van internationale betekenis komt overeen met die van de “strikt beschermde soorten”, als onderdeel van de oude Flora- en faunawet. Wat deze strikt beschermde soorten betreft zijn er in de nieuwe wet geen veranderingen opgetreden.

Het onderscheid tussen “matig beschermde soorten” en “licht beschermde soorten” uit de Flora- en faunawet is in de Wnb komen te vervallen. In de Wnb geldt voor alle in Nederland voorkomende soorten de zorgplicht. Dit betekent dat bij de uitvoering van plannen of projecten verslechtering van de “staat van instandhouding” van de soorten niet is toegestaan. In de oude Flora- en faunawet was een lijst opgenomen van in Nederland algemene soorten met een “algemeen goede staat van instandhouding in Nederland”. Voor dit lijstje gold vrijstelling van de wet als in de algemeen goede staat van instandhouding geen verandering zou optreden. Nu dit onderscheid is opgeheven geldt vanuit de Wnb nu ook voor deze soorten de zorgplicht. Vrijstelling wordt vanuit de Wnb niet meer gegeven. Echter met het verplaatsen van het bevoegd gezag naar de provincies is het verlenen van vrijstelling waar het algemene soorten betreft nu provinciaal beleid geworden. De provincies hebben daarom in aparte beleidsnotities vrijstellingslijsten opgenomen voor soorten waarvoor op provinciaal niveau vrijstelling mogelijk is. Deze vrijstellingslijsten kunnen per provincie verschillen. De lijst van de provincie Fryslân als bijlage 1 in de Beleidsregels Wet natuurbescherming van de Provincie Fryslân 2017 bevat een aantal algemene soorten zoogdieren en amfibieën waarvoor vrijstelling mogelijk is. Daarnaast is een bijlage 2 opgenomen met enkele soorten waarvoor vrijstelling geldt ingeval van overlast. Ook zijn beleidsregels opgesteld over beheer van ganzenpopulaties en betreffende de steenmarter.

Bijlage 1. Vrijstellingslijst Provincie Fryslân. Beleidsregels Wet natuurbescherming Fryslân 2017.

Zoogdieren

Aardmuis

Bosmuis

Microtus agrestis

Apodemus sylvaticus

Dwergmuis	Micromys minutus
Bunzing	Mustela putorius
Dwergspitsmuis	Sorex minutus
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus
Egel	Erinaceus europaeus
Haas	Lepus europaeus
Hermelijn	Mustela erminea
Huisspitsmuis	Crocidura russula
Ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus
Ree	Capreolus capreolus
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus
Tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus
Veldmuis	Microtus arvalis
Wezel	Mustela nivalis
Woelrat	Arvicola terrestris
Amfibieën	
Bruine kikker	Rana temporaria
Gewone pad	Bufo bufo
Kleine watersalamander	Triturus vulgaris
Meerkikker	Rana ridibunda.

Bijlage 2. Vrijstellingslijst Provincie Fryslân. Beleidsregels Wet natuurbescherming Fryslân 2017.

Roek	Corvus frugilegus ssp frugilegus
Kokmeeuw	Larus ridibundus
Zilvermeeuw	Larus argentatus ssp argentatus
Woelrat	Arvicola terrestris
Aardmuis	Microtus agrestis
Dwergmuis	Micromys minutus
Veldmuis	Microtus arvalis

Voor alle andere soorten geldt in de Wnb een zogenaamde actieve beschermingsplicht gedefinieerd als zorgplicht, waarvoor de “staat van instandhouding” van de populaties centraal staat. Daarnaast geldt voor een aantal in de Wnb apart genoemde soorten een passieve beschermingsplicht. In deze beleidsregel worden de individuen van de opgenomen soorten beschermd tegen schadelijke activiteiten (plukken, het vangen van vlinders etc.). Ten opzichte van de oude Flora- en faunawet zijn veranderingen doorgevoerd, waardoor een groot aantal vaatplanten de beschermde status is kwijtgeraakt. Daarentegen zijn aan de lijst enkele soorten dagvlinders toegevoegd, waaraan voorheen geen beschermde status is toegekend.

4.2. Overige relevante wetgeving.

4.2.1. NNN: Natuur Netwerk Nederland (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur).

Het Natuur Netwerk Nederland (voorheen EHS) is onderdeel van het rijksbeleid voor een netwerk van natuurgebieden door Nederland. Waar de grenzen nog globaal zijn vastgesteld, moeten onomkeerbare ingrepen voorkomen worden. Na vaststelling van de exacte grenzen zijn ruimtelijke ingrepen binnen de EHS niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van ‘redenen van groot openbaar belang’. In uitzonderingsgevallen kan het Rijk de natuurwaarden en functies van het EHS-gebied laten wijken voor andere functies van groot maatschappelijk belang. De initiatiefnemer dient deze belangen en mogelijke alternatieven uitgebreid te motiveren. Daarnaast dient hij *compenserende* dan wel *mitigerende (verzachtende) maatregelen* te treffen (Ministerie van LNV 2003).

In vrijwel geheel Friesland is inmiddels de feitelijke Provinciale Ecologische Hoofdstructuur vastgesteld (*Streekplan Fryslân 2006*). In het streekplan is verwoord dat een algemene zorgplicht bestaat voor de instandhouding van kwetsbare soorten. Ruimtelijke ingrepen in de EHS zijn niet toegestaan als deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten, tenzij er geen reële alternatieven zijn

én er sprake is van 'redenen van groot openbaar belang'. Voor Vogelrichtlijngebieden of Natuurbeschermingswetgebieden – zoals hier het geval is – gelden aanvullende eisen. In het geval van een ingreep worden alle nodige mitigerende maatregelen getroffen. Bij Habitatrictlijngebieden met prioritaire soorten en/of habitats, zijn onder 'dwingende redenen van groot openbaar belang' niet begrepen 'redenen van sociale of economische aard'. Bij natuurcompensatie is een uitgangspunt dat geen netto-verlies optreedt aan waarden voor wat betreft areaal, kwaliteit en samenhang van de EHS. Voor de Waddeneilanden geldt dat feitelijk alleen kwalitatieve (geen kwantitatieve compensatie) mogelijk is.

Verordening Romte Fryslân

Op 25 juni 2014 hebben Provinciale Staten de Verordening Romte Fryslân/werkwijze RO 2014 vastgesteld (Provincie Friesland, 2015). De provincie stelt hierin o.a. vast welke gebieden deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en hoe deze beschermd worden. Deze hoofdstructuur is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden. Dit netwerk vormt de basis voor het natuurbeleid. De EHS bestaat uit kerngebieden (grote aaneengesloten natuurgebieden met een hoge kwaliteit) natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. Planologisch heeft de EHS een extra beschermde status. Sinds 2014 wordt de EHS Natuur Netwerk Nederland genoemd (NNN). Deze titel wordt in dit rapport verder gebruikt.

De bescherming van het NNN is vastgelegd in de Verordening Romte Fryslân (31 juli 2014 (Provincie Friesland, 2015)). Hierin is onder meer vastgelegd:

- Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op gronden binnen het NNN dient een passende bestemming te hebben met gebruiksregels gericht op behoud, herstel of ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.
- Het plan maakt geen activiteiten en ontwikkelingen mogelijk die leiden tot significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden, tot een significante vermindering van de oppervlakte van die gronden, of tot significante aantasting van de samenhang tussen gebieden die deel uitmaken van het NNN.
- Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op gronden nabij het NNN kan nieuwe, niet-agrarische activiteiten en ontwikkelingen mogelijk maken, mits die niet leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied.

Hiervan kan worden afgeweken wanneer sprake is van een groot openbaar belang, er geen reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling zijn en schade door mitigerende maatregelen zoveel wordt beperkt als redelijkerwijs mogelijk is. Resterende schade wordt gecompenseerd door het treffen van zodanige maatregelen dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN in termen van areaal, kwaliteit en samenhang. Daarnaast kan een ruimtelijk plan onderling samenhangende activiteiten en ontwikkelingen mogelijk maken die mede tot doel hebben de kwaliteit of kwantiteit van het NNN op gebiedsniveau te verbeteren, indien per saldo sprake is van verbetering van de natuurwaarden in en rond het gebied, waarbij de oppervlakte van het NNN gelijk blijft of toeneemt. In de plantoelichting dient daartoe een verantwoording opgenomen te worden over de aard, omvang, locaties en het tijdvak van realisatie van de verbetering van de natuurwaarden. Ook dient de wijze waarop tenuitvoerlegging van de daartoe benodigde maatregelen en ingrepen plaatsvindt feitelijk en planologisch gewaarborgd te worden.

Een ruimtelijk plan dat nieuwe activiteiten en ontwikkelingen mogelijk maakt nabij het NNN, die leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden daarvan kan doorgang vinden mits er geen reële alternatieven voor de beoogde ontwikkeling zijn, schade door mitigerende maatregelen zoveel als redelijkerwijs mogelijk is wordt beperkt en resterende schade wordt gecompenseerd door het treffen van zodanige maatregelen dat geen netto verlies optreedt van wezenlijke kenmerken en waarden in termen van kwaliteit en samenhang van de ecologische hoofdstructuur.

4.2.2. Planologische Kernbeslissing Waddenzee II en III

De planologische kernbeslissing (PKB) Derde Nota Waddenzee (VROM 2001) bevat de hoofdlijnen van het rijksbeleid voor de Waddenzee (VROM 2001). De PKB is gebiedsgericht van karakter en integreert het ruimtelijk en ruimtelijk relevante rijksbeleid voor de Waddenzee. De grens van het PKB-gebied kan worden omschreven als het zeegebied van Den Helder tot de rijksgrens met Duitsland. Het PKB-gebied wordt aan de noordkant begrensd door onder meer de kwelders en platen van de Waddenzeekust van de eilanden.

De hoofddoelstelling voor de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap. Om dit te bereiken is het beleid onder meer

gericht op de duurzame bescherming en/of een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van de flora en de fauna en tevens op behoud van de landschappelijke kwaliteiten, met name rust, weidsheid, open horizon en natuurlijkheid. Nieuwe activiteiten dan wel uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten met een economische en/of recreatieve betekenis zijn mogelijk, mits zij passen binnen de hoofddoelstelling voor de Waddenzee.

Met betrekking tot het ontwikkelingsperspectief stelt de PKB onder meer:

De Waddenzee is primair een natuurgebied en een uniek open landschap. De natuurlijke dynamiek van de fysische processen in de Waddenzee, op de Waddeneilanden en in de Noordzeekustzone wordt zo min mogelijk beperkt, zodat zich nieuwe platen, geulen en jonge duin- en kustgebieden kunnen ontwikkelen. De rust, weidsheid en open horizon zijn gewaarborgd en worden hoog gewaardeerd. Zeezoogdieren, vissen en (trek)vogels zijn duurzaam verzekerd van voldoende voedsel en rust- en voortplantingsgebieden.

Het rijksbeleid ten aanzien van de recreatie op de Waddenzee is gericht op het beheersbaar maken en houden van het recreatief medegebruik en het ontwikkelen van duurzame vormen van recreatie, waarbij de natuurlijke draagkracht van het gebied uitgangspunt is. Voor het recreatief medegebruik geldt een zonering waarbij de voor verstoring gevoelige gebieden worden ontzien. Voorts wordt gesteld dat de flora en fauna van de Waddenzee zich meer ongestoord dienen te kunnen ontwikkelen. Zeehonden behoeven voldoende voedsel en rustplaatsen. Hetzelfde geldt voor de vogels die voldoende ongestoorde hoogwatervluchtplaatsen moeten kunnen vinden en op acceptabele vluchtafstand over voldoende voedsel moeten beschikken, wat zij aldaar ongestoord tot zich moeten kunnen nemen. Een meer ongestoorde ontwikkeling van de Waddenzee is alleen mogelijk wanneer het menselijk gebruik van het gebied hierop (meer) wordt afgestemd (bijvoorbeeld via zonering) of indien bepaald gebruik - op termijn - wordt afgebouwd. Richting het jaar 2030 zet het kabinet hierop in.

Nieuwe activiteiten en uitbreiding of wijziging van bestaande activiteiten in de Waddenzee dienen daarom aan de hoofddoelstelling te worden getoetst. Het afwegingskader dient ook te worden toegepast voor activiteiten buiten het PKB-gebied die de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee kunnen aantasten (externe werking). Het afwegingskader komt sterk overeen met dat van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Elementen hieruit zijn:

Nagegaan dient te worden of er sprake is van aantasting van *wezenlijke kenmerken* of waarden van de Waddenzee.

Er dient rekening te worden gehouden met eventuele *cumulatieve effecten* van verschillende activiteiten op de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee.

Toestemming voor een activiteit kan slechts worden gegeven nadat zekerheid is verkregen dat de activiteit de wezenlijke kenmerken of waarden van de Waddenzee niet zal aantasten. Het *voorzorgbeginsel* brengt met zich mee dat er bij twijfel wordt uitgegaan van aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden en van de meest verstrekkende effecten voor de Waddenzee (*worst-case scenario*).

Voor een activiteit die leidt tot aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden en waarvoor geen reële alternatieven aanwezig zijn dient te worden nagegaan of er sprake is van *dwingende redenen van groot openbaar belang*.

Bij een activiteit die leidt tot een aantasting van de wezenlijke kenmerken of waarden dienen *mitigerende en compenserende maatregelen* getroffen te worden. Deze maatregelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien waarbij de eis geldt dat geen netto verlies aan wezenlijke kenmerken of waarden optreedt.

4.2. Welke natuurbeschermingswetgeving is van toepassing op het plangebied?

4.2.1. De Wet Natuurbescherming en Natura2000 gebieden.

Op Vlieland is sprake van drie Natura2000-gebieden die vallen onder de Wet Natuurbescherming, namelijk:

- Duinen Vlieland
- Noordzeekustzone
- Waddenzee.

Het plangebied zelf is niet gelegen binnen de grenzen van een van de Natura2000-gebieden, maar grenst direct aan Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. Het aangrenzend bosgebied ten zuiden van de toegangsweg naar de camping maakt deel uit van het Natura2000-gebied. De duinen ten noorden van kampeerterrain Stortemelk maken geen deel uit van het Natura2000-gebied. Er liggen alleen ten westen (op een afstand van 615 meter) en ten oosten van camping Stortemelk (op een afstand van 530 meter) open duinterreinen die deel uitmaken van het Natura2000-gebied. De Natura2000 gebieden *Waddenzee* en *Noordzeekustzone* vallen volledig buiten het plangebied. De afstand van het plangebied tot deze twee Natura2000-gebieden is dermate groot, dat een toetsing met betrekking tot de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden niet nodig is. Voor Natura2000-gebied Waddenzee geldt dat het Noordzeestrand ten noorden van camping Stortemelk (op een afstand van 262 meter van het plangebied) tot het Natura2000-gebied behoort. Verder wordt het Waddengebied ten zuiden van Vlieland tot het Natura2000-gebied gerekend. De afstand tussen het plangebied en dit deel van Natura2000-gebied Waddenzee bedraagt 870 meter. De grens met Natura2000-gebied Noordzeekustzone ligt op het Noordzeestrand op 942 meter noordwestelijk van het plangebied. Zie verder kaart 2 in de bijlage.

4.2.2. *Natuur Netwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).*

De begrenzingen die door de Provincie Friesland zijn vastgesteld in het kader van het Natuur Netwerk Nederland komen in het plangebied deels overeen met die van de Wet Natuurbescherming, in zoverre dat alle Natura2000-gebieden ook tot het Netwerk behoren. Bebouwde gebieden vallen buiten de begrenzing van het Netwerk. De bosgebieden op Vlieland die buiten Natura2000-gebied vallen, maken echter wel deel uit van het Netwerk. Het plangebied maakt derhalve ook deel uit van het NNN. De regelgeving van het NNN heeft betrekking op ruimtelijke ingrepen met een permanent karakter. Een analyse van de effecten in het kader van het NNN is nodig (zie hoofdstuk 7).

4.2.3. *PKB-Waddenzee III.*

De PKB-Waddenzee beschermt het Nederlandse waddengebied. Het plangebied ligt niet binnen de grenzen van het PKB-gebied en ook niet langs de rand. De PKB-Waddenzee is dan ook niet van toepassing.

4.2.4. Soortenbescherming in de Wet Natuurbescherming.

De soortenbescherming werd tot voor kort geregeld in de Flora- en faunawet. Deze is echter per 1 januari 2017 opgegaan in de Wet natuurbescherming. Ten opzichte van de oude wet zijn wijzigingen doorgevoerd. Voor alle binnen of in de omgeving van het plangebied voorkomende soorten geldt de zorgplicht. Dit betekent dat de uitvoering van het plan niet tot verslechtering mag leiden van de “staat van instandhouding van de soort”. Voor soorten die beschermd zijn op basis van internationale verdragen geldt binnen het plangebied een strikte bescherming. De soortenlijst komt overeen met die van de “strikt beschermde soorten” van de oude Flora- en faunawet. De zorgplicht geldt echter tevens voor de andere voorkomende, nationaal beschermde soorten. Voor algemene soorten is vrijstelling mogelijk. Het gaat dan om soorten met een “algemeen gunstige staat van instandhouding in Nederland”. Vrijstelling geldt als de uitvoering van het plan geen hierin geen verandering teweeg brengt. De vrijstellingslijst is in december 2016 door de provincie Fryslân vastgesteld (*Provincie Fryslân*, 2016a en 2016b). Het soortenbeschermingsaspect in de Wet Natuurbescherming is niet gekoppeld aan Natura2000 en is derhalve ook buiten Natura2000-gebieden van toepassing.

4.3. De instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*.

De volgende instandhoudingsdoelen zijn voor Natura2000-gebied *Duinen Vlieland* geformuleerd (prioritaire typen en soorten zijn aangeduid met een *):

Habitattypen.

- H1310. Eenjarige pioniervegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia ssp.* en andere zoutminnende soorten.
- H1330. Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*).
- H2120. Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* (“witte duinen”).
- H2130. * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie (“grijze duinen”)

- H2140. * Vastgelegde ontcalcite duinen met *Empetrum nigrum*.
- H2150. * Atlantische vastgelegde ontcalcite duinen (*Calluno – Ulicetea*).
- H2160. Duinen met *Hippophae rhamnoides*.
- H2170. Duinen met *Salix repens ssp argentea* (*Salicion arenariae*).
- H2180. Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.
- H2190. Vochtige duinvalleien

Soorten.

- H 1930. Groenknolorchis (*Liparis loeselii*).

Broedvogels:

- Lepelaar
- Bruine kiekendief
- Blauwe kiekendief
- Porseleinhoen
- Kluut
- Tapuit

Trekvogels en overwinteraars.

- Aalscholver
- Pijlstaart
- Slobeend
- Eider
- Tureluur
- Kleine mantelmeeuw
- Tapuit

De instandhoudingsdoelen zijn vastgelegd in het definitieve aanwijzingsbesluit voor het Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*, maar zijn enigszins gewijzigd ten opzichte van het concept aanwijzingsbesluit. Onder meer is de Velduil uit de lijst van broedvogels geschrapt.

De kernopgaven voor Natura2000- gebied "Duinen Vlieland" luiden als volgt:

- Ruimte voor natuurlijke verstuiving in de witte en embryonale duinen, onder meer van belang als habitat van de Kleine mantelmeeuw en de Strandplevier.
- Uitbreiding en herstel van de kwaliteit van de grijze duinen als habitat van Tapuit en Blauwe kiekendief door het tegengaan van vergrassing en verstruweling.
- Behoud oppervlakte en kwaliteit duinen met Kraaiheide
- Behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige duinvalleien (kalkrijk).

5. De natuurwaarden van het plangebied en de directe omgeving.

5.1. Vegetatie.

Het bosperceel, waar de lodges worden geplaatst, heeft een boomlaag, bestaande uit circa 20 meter hoge dennen. De dennen zijn in de duinen van Vlieland aangeplant in de eerste helft van de vorige eeuw. Het betreft voornamelijk Oostenrijkse den (*Pinus nigra nigra*) en Corsicaanse den (*Pinus nigra maritima*). Op kleine schaal komen ook loofbomen in de boomlaag voor, met name zomereik (*Quercus robur*) en zachte berk (*Betula pubescens*). Als gevolg van dunningen in het verleden is de boomlaag niet overal gesloten, maar is deels sprake van een halfopen boomlaag. De struiklaag is in het perceel en langs de Kampweg slecht ontwikkeld. Het perceel heeft dan ook een aanzien van een bos met een open structuur. De struiklaag wordt gedomineerd door Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*). Daarnaast komen ook voor zachte berk, wilde lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), hulst (*Ilex aquifolium*) en tamme kastanje (*Castanea sativa*). De bosbodem is voornamelijk begroeid met soorten bladmossen, waarbij gewoon klauwtjesmos (*Hypnum cupressiforme*), heideklauwtjesmos (*Hypnum jutlandicum*) en gaffeltandmos (*Dicranum scoparium*) domineren. Daarnaast komen veelvuldig voor zandzegge (*Carex arenaria*), gewoon struisgras (*Agrostis capillaris*), fijn schapengras (*Festuca filiformis*) eikvaren (*Polypodium vulgare*), brede stekelvaren (*Dryopteris dilatata*) en wilde kamperfoelie (*Lonicera periclymenum*). In plantensociologische zin wordt het vegetatietype gerekend tot het mosbos (*Leucobryo-Pinetum*) in overgang naar het eiken-berkenbos (*Betulo-Quercetum roboris*).

Dennenbossen in de kalkarme duinen van de Waddeneilanden zijn bekend om het voorkomen op grote schaal van groeiplaatsen van kleine keverorchis (*Neottia cordata*) en dennenorchis (*Goodyera repens*). De dennenorchis is daarbij een door de Wet Natuurbescherming tegen beschadiging beschermde soort. Beide soorten komen echter maar in klein aantal in de dennenbossen van Vlieland voor. Beide soorten zijn binnen het perceel na 2010 niet aangetroffen. Binnen het perceel komt geen enkele in het kader van de soortenbescherming van de Wnb beschermde plantensoort voor.

Het perceel ligt niet binnen de grenzen van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*.

De bospercelen ten zuidoosten van de hoofdtoegangsweg naar campings Stortemelk en ten oosten van de Kampweg liggen wel binnen de grenzen van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. Zie voor de exacte grens kaart 2. De bospercelen hebben grotendeels eenzelfde structuur als die van het plangebied. Twee percelen grenzend aan de toegangsweg hebben een vegetatie van structuurrijk loofbos. De boomlaag bestaat er voornamelijk uit zomereik (*Quercus robur*) echter gemengd met Oostenrijkse den, Sitkaspar (*Picea sitchensis*), zachte berk en beuk (*Fagus sylvaticus*). De struiklaag is goed ontwikkeld en bestaat uit zachte berk, Amerikaanse vogelkers, hulst, wilde kamperfoelie, gewone esdoorn, wilde lijsterbes en tamme kastanje. Langs de rand van de toegangsweg komt plaatselijk een dichte struiklaag voor. Beide loofbospercelen worden gerekend tot habitattype H2180A – Atlantische duinbossen, droog.

De open duinen ten noorden van kampeerterein Stortemelk betreffen voornamelijk zogenaamde “witte duinen” met een vegetatie die gedomineerd wordt door helm (*Ammophila arenaria*). De duinen maken ter plaatse geen deel uit van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*, en liggen bovendien op een dermate grote afstand van het plangebied, dat enig effect van de uitvoering van het plan op de natuurwaarden ervan is uitgesloten. Het open duingebied tussen camping Stortemelk en het gebied van recreatiewoningen Duinkersoord bestaat deels uit vegetaties van open duin, deels uit met struwelen dichtgegroeid duingebied. Een klein deel van dit open duingebied wordt gerekend tot de witte duinen, en maakt deel uit van habitattype H2120, hoewel de vegetatiekundige samenstelling meer overeenkomt met habitattype H2130A – Grijze duinen (kalkrijk). De afstand van het plangebied tot deze gebieden bedraagt minimaal 600 meter. Ten zuidoosten van camping Stortemelk ligt een vochtige duinvallei met een vegetatie van Amerikaanse veenbes (*Vaccinium macrocarpon*). In deze vallei komen waardevolle soorten voor als ronde zonnedaauw (*Drosera rotundifolia*), veenpluis (*Eriophorum angustifolium*), blauwe zegge (*Carex panicea*) en drienvervige zegge (*Carex trinervis*). Binnen deze vallei worden vier habitattypen onderscheiden, namelijk H2130B – Grijze duinen (kalkarm), H2140B – Duinen met kraaiheide (droog), H2150 – Duinen met struikhei en H2190C – Vochtige duinvalleien (ontkalkt). De afstand van het plangebied tot deze vallei bedraagt minimaal 603 meter.

5.2. Vogels

Door *De Leeuw en Bongers* (2003) is in 2003 een broedvogelinventarisatie uitgevoerd van het plangebied en het bosgebied in de directe omgeving. Het gebied is ook door SOVON geïnventariseerd in 2013 (SOVON, 2013). Tevens is het plangebied nogmaals in 2021 onderzocht. Vastgesteld is dat het plangebied zelf arm aan broedvogels is. Alleen algemene en niet kwetsbare soorten komen voor. De meeste broedvogels zijn aangetroffen in die delen van het bosperceel waar een goed ontwikkelde struiklaag aanwezig is. Aangetroffen soorten zijn houtduif (1 paar), winterkoning (2 paar), merel (1 paar), tjiftjaf (1 paar), zwartkop (2 paar), koolmees (1 paar), heggenmus (1 paar), grote bonte specht (1 paar) en vink (2 paar). In de structuurrijke percelen ten zuidoosten van de hoofdtoegangsweg zijn uitsluitend zangvogelsoorten aangetroffen, met name winterkoning (4 paar), roodborst (1 paar), tuinfluiter (1 paar), zwartkop (2 paar), fitis (2 paar), tjiftjaf (1 paar), houtduif (2 paar), pimpelmees (1 paar), koolmees (2 paar), boomkruiper (1 paar) en vink (1 paar).

Op grotere afstand van het plangebied zijn broedgevallen vastgesteld van sperwer (1 paar), buizerd (2 paar), havik (1 paar) en houtsnip (1 paar). Zeldzame en kwetsbare soorten zijn niet aangetroffen binnen een afstand van 300 meter van het plangebied.

Een inventarisatie van roofvogelnesten in 2017 toont aan dat in de percelen direct ten zuidoosten van het de hoofdtoegang naar camping Stortemelk op 2 plaatsen nesten zijn aangetroffen van de havik en buizerd. Daarnaast zijn op iets grotere afstand van het plangebied twee nesten gevonden van de buizerd en één van de sperwer. De nesten liggen op een afstand van minimaal 200 meter van het plangebied.

Het open duingebied in de omgeving van het plangebied is arm aan broedvogels. Het meest talrijk in open duin is de graspieper. Verder zijn in de struwelen van duindoorn aangetroffen fazant, ekster, fitis, winterkoning, grasmus, braamsluiper, kneu en roodborsttapuit. Er zijn recent (na 2000) geen broedgevallen van de tapuit vastgesteld in dit duingebied.

Broedgevallen van blauwe kiekendief, bruine kiekendief, velduil, lepelaar, porseleinhoen, eider, kluut, dwergstern, strandplevier, bontbekplevier en kleine mantelmeeuw komen in de directe en ruime omgeving van het plangebied niet voor. Ze zijn binnen afstand van twee kilometer van het plangebied niet vastgesteld.

5.3. Reptielen en Amfibieën.

In het duingebied ten noorden van het plangebied komt een populatie voor van de zandhagedis (*Lacerta agilis*). Het betreft hier een Habitatrichtlijn 4 soort die echter geen deel uitmaakt van de instandhoudingsdoelen van Natura2000- gebied *Duinen Vlieland*. De soort maakt deel uit van de lijst van op basis van internationale afspraken beschermde soorten, en geldt als strikt beschermd.

Het plangebied zelf betreft een besloten gebied met bos en is als leefgebied voor de zandhagedis niet geschikt. De soort komt er niet voor.

In de omgeving van het plangebied ontbreken vochtige duinvalleien. Er is daarom geen populatie aanwezig van de rugstreeppad (*Bufo calamita*), eveneens een strikt beschermde soort, die niet tot de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied behoort. Wel is de rugstreeppad aangetroffen in een bosvijver ten zuidwesten van het plangebied (Klaas Douwesvijver) op 200 meter afstand van het plangebied. In deze vijver is ook de kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) aangetroffen.

Overige soorten reptielen en amfibieën komen in en in de omgeving van het plangebied niet voor.

5.4. Ongewervelden

Er zijn geen populaties vastgesteld van soorten ongewervelden van de Habitatrichtlijn of van soorten die beschermd zijn door de Wnb. Er zijn geen kolonies van de kale of behaarde rode bosmier aangetroffen.

5.5. Zoogdieren.

Voorkomende soorten zoogdieren in en in de omgeving van het plangebied zijn konijn, egel, bosmuis, huismuis, bosspitsmuis en bruine rat. Het betreft allen soorten van de Provinciale lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling van de wet geldt. Er komen geen populaties voor van soorten vleermuizen.

6. De effecten van de uitvoering van het plan op de beschermde natuurwaarden.

6.1. Natura2000.

6.1.1. Algemeen.

Bij het vaststellen van de begrenzing van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland* is het bos van Vlieland onderdeel geworden van het Natura2000-gebied. Een deel van het bos is echter buiten de grenzen van het Natura2000-gebied gehouden. Het betreft de percelen tussen de Kampweg en de bebouwing van het dorp, noordwaarts tot aan camping Stortemelk. Ook de camping maakt geen deel uit van het Natura2000-gebied. Het perceel, waarop de plaatsing van de lodges gepland is, maakt zelf geen deel uit van het Natura2000-gebied. Een analyse van de effecten van de activiteiten op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland* is aangaande het perceel zelf niet nodig. Wel is het van belang in het kader van *externe werking* in kaart te brengen of er sprake is van een uitstraling van de activiteiten naar het Natura2000-gebied toe met mogelijk significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen. Dit rapport beoordeelt die mogelijke effecten van externe werking. Aangegeven is al dat de Natura2000-gebieden *Noordzeekustzone* en *Waddenzee* op een dermate grote afstand van het plangebied liggen dat een toetsing van effecten op de instandhoudingsdoelen van deze Natura2000-gebieden niet nodig is.

Binnen Natura2000 zijn drie typen te toetsen plannen gedefinieerd. Het gaat daarbij om Projecten, Andere handelingen en (Ruimtelijke) Plannen.

Onder Projecten wordt onder meer verstaan plannen die een blijvend effect hebben op de ruimtelijke ordening van het plangebied. Te denken valt daarbij aan de bouw van huizen, de aanleg van wegen e.d.

Onder Andere handelingen vallen plannen die te maken hebben met het gebruik van de terreinen, maar die geen blijvende verandering in de ruimtelijke ordening veroorzaken. Het gaat dan onder andere om het gebruik van natuurgebieden voor buitensporten, theater e.d.

Sinds enkele jaren is het verplicht ook ruimtelijke plannen die door diverse overheden of beleidsorganisaties worden opgesteld te toetsen aan de eisen van Natura2000. Het betreft dan onder meer bestemmingsplannen, beheersplannen e.d.

Het hier beoordeelde bestemmingsplan valt onder de categorie Ruimtelijke plannen. Het tot uitvoering brengen van het plan, dat wil zeggen het plaatsen van de lodges, valt echter in de categorie Projecten. Dit betekent dat een uitgebreide toetsing, waarbij o.a. ook de cumulatieve effecten in kaart moeten worden gebracht, nodig is.

6.1.2. Habitatrichtlijn typen.

Het bosgebied van het plangebied zelf en aangrenzend aan het plangebied maakt geen deel uit van Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. Het bosgedeelte ten zuiden van de hoofdtoegang naar de camping direct aangrenzend zuidelijk van het plangebied is wel een deel van het Natura2000-gebied. Binnen dit bosgebied is aan een aantal percelen met structuurrijk loofhout het habitatype H2180A – Atlantische duinbossen (droog) toegekend. Het betreft dan bossen met een vegetatie van zomereik en zachte berk. Bospercelen met een aanplant van naaldhout maken geen deel uit van een habitatype.

De vegetatie van het duingebied ten noorden van het plangebied maakt geen deel van het Natura2000-gebied, en is derhalve niet toe te rekenen naar een habitatype. In hoofdstuk 5 is aangegeven dat in het open duingebied tussen camping Stortemelk en Duinkersoord, en in de vallei ten zuidoosten van Stortemelk enige habitattypen zijn toegekend. Het gaat dan om:

- H2120 – Witte duinen
- H2130A – Grijze duinen (kalkrijk)
- H2130B – Grijze duinen (kalkarm)
- H2140B – Duinen met kraaiheide (droog)
- H2150 – Duinen met struikhei
- H2190C – Duinvalleien (ontkalkt)

Beide gebieden liggen op een afstand van meer dan 300 meter van het plangebied. Deze afstand is dermate groot dat enig effect van de uitvoering van het plan op deze habitattypen is uitgesloten.

Effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen – Vlieland* moeten wat betreft de typen worden beoordeeld met betrekking tot mogelijk significant negatieve effecten op oppervlak en kwaliteit van het hier aangegeven habitattype H2180A. De overige typen komen op een dermate grote afstand van het plangebied voor, dat een significant negatief effect op deze habitattypen is uitgesloten. Van belang is derhalve uitsluitend het habitattype H2180A.

6.1.3. Habitatrictlijn soorten.

De enige soort die deel uitmaakt van de instandhoudingsdoelen van Natura2000- gebied *Duinen – Vlieland* is de groenknolorchis (*Liparis loeselii*). De soort komt op Vlieland uitsluitend voor op de Vliehors en in de Kroon's Polders, op een tiental kilometers afstand van het plangebied. Een significant negatief effect van uitvoering van het plan op de groenknolorchis is op basis van de grote afstand tussen het plangebied en de groeiplaatsen uitgesloten.

Zandhagedis en rugstreepdier zijn door de Habitatrictlijn 4 beschermde soorten die geen deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van Natura2000- gebied *Duinen – Vlieland*. Een analyse van het effect van de uitvoering van het plan op de populatie van deze soorten in het kader van de Habitatrictlijn is niet nodig. Wel zijn beide soorten strikt beschermd door de Wnb (zie hierna).

Geconcludeerd wordt dat binnen een afstand van 2 kilometer van het plangebied geen Habitatrictlijnsoorten voorkomen die deel uitmaken van de instandhoudingsdoelen van het Natura2000- gebied. Significant negatieve effecten op soorten zijn uitgesloten.

6.1.4. Vogelrichtlijn.

De volgende soorten van de Vogelrichtlijn maken deel uit van de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen – Vlieland*:

Broedvogels:

- Lepelaar
- Bruine kiekendief
- Blauwe kiekendief
- Porseleinhoen
- Kluut
- Tapuit

Trekvogels en overwinteraars.

- Aalscholver
- Pijlstaart
- Slobeend
- Eider
- Tureluur
- Kleine mantelmeeuw
- Tapuit.

Het duingebied in de directe omgeving van het plangebied is in beginsel geschikt als broedgebied voor de tapuit. Uit recente broedvogelinventarisaties is gebleken dat er na 2000 geen broedgevallen van de tapuit zijn vastgesteld. De soort komt dan ook momenteel niet voor en een significant negatief effect op de populatie bij uitvoering van het plan is dan ook uitgesloten. Benadrukt wordt daarbij dat het bosgebied waar de lodges worden geplaatst geen broedgebied is van deze aan open duinterreinen gebonden soort.

De overige soorten zijn in recente tijd niet als broedvogel binnen een afstand van twee kilometer van het plangebied vastgesteld. Een significant negatief effect op de populaties van deze soorten is uitgesloten.

Aanvullend kan nog worden opgemerkt dat het broeden van strandplevier, bontbekplevier en dwergstern op het Noordzeestrand van Vlieland ter hoogte van Stortemelk recent niet bekend is. De soorten maken deel uit van de instandhoudingsdoelen van Natura2000- gebied *Noordzeekustzone* en Natura2000-gebied

Waddenzee, waartoe het Noordzeestrand gerekend wordt. Een significant negatief effect op de populaties van deze soorten op Vlieland door uitvoering van het plan is uitgesloten.

Het plangebied en de omgeving ervan heeft geen bijzondere betekenis voor trekvogels.

Samengevat wordt gesteld dat geen enkel significant negatief effect op de populaties van de soorten van de Vogelrichtlijn bij uitvoering van het plan zal gaan optreden.

6.1.5. De instandhoudingsdoelen van Natura 2000- gebied *Duinen –Vlieland* en de Wet Natuurbescherming.

Een belangrijke vraag is of en in hoeverre de uitvoering van het plan leidt tot onaanvaardbare significant negatieve effecten op een van de instandhoudingsdoelen van Natura2000- gebied *Duinen Vlieland*. Indien dergelijke effecten optreden is de uitvoering van het plan in beginsel strijdig met de Wet Natuurbescherming, en is sprake van vergunningsplicht.

Mede met inachtneming van het bovenstaande kunnen de volgende conclusies worden getrokken.

- Het plangebied zelf maakt geen deel uit van Natura2000- gebied *Duinen – Vlieland*. Omdat het beschermingsregime van de wetgeving alleen van toepassing is binnen de grenzen van het Natura2000- gebied behoeven effecten van uitvoering van het plan op het plangebied zelf niet nader te worden overwogen.
- Wel is in kaart gebracht of bij de uitvoering van het plan uitstraling naar het Natura2000-gebied ontstaat, waardoor effecten kunnen optreden op beschermde natuur binnen het Natura2000-gebied (externe werking).
- Van de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen-Vlieland* speelt uitsluitend habitattype H2180A – Atlantische duinbossen (droog) – een rol.
- Voor zover sprake is van externe werking, uitstraling van de uitvoering van het plan naar het Natura2000-gebied, wordt uitgegaan van het standpunt dat effecten alleen merkbaar kunnen zijn in de directe omgeving van het plangebied. Significant negatieve effecten op natuurwaarden op grotere afstand van het plangebied kunnen worden uitgesloten.
- Uit bovenstaande blijkt dat met betrekking tot het voorkomen van soorten van de Habitatrichtlijn en soorten van de Vogelrichtlijn geen significant negatieve effecten te verwachten zijn daar binnen een afstand van een kilometer van het plangebied geen van de aangegeven soorten voorkomen.
- De uitvoering van het plan, de plaatsing van de lodges, beperkt zich tot het aangegeven perceel. Gebruik van de percelen ten zuidoosten van de hoofdtoegangsweg naar het kampeerterrein, waar Habitattype H2180A voorkomt, maakt geen onderdeel uit van het plan. Ook worden hier geen ruimtelijke ingrepen gepleegd. Als zodanig treedt geen enkel effect op met betrekking tot het hier aanwezige Habitattype H2180A.
- De lodges bieden na plaatsing gedurende het jaar ruimte aan maximaal 96 recreanten. Deze 96 bedden worden echter geruild met bedden die op camping Stortemelk zelf worden opgeheven. In het reguliere verhuurperiode in het zomerhalfjaar treedt dan geen toename van het aantal recreanten op. De lodges kunnen echter ook in de winter worden verhuurd. In het winterhalfjaar zal is dan sprake van een toename van het aantal recreanten met maximaal 96 personen in vergelijking met de huidige situatie. Deze recreanten zullen tijdens hun verblijf de Natura2000-gebieden incidenteel bezoeken. In zoverre sprake is van een toename van de betredingsdruk van natuurgebieden door de aanwezigheid van meer recreanten dan voorheen als gevolg van de plaatsing van de lodges, zullen de effecten het sterkst merkbaar zijn op het perceel zelf zijnde geen deel van een Natura2000-gebied. In het bosgebied ten zuidoosten van het plangebied zal geen sprake zijn van een dermate intensieve toename van de betredingsdruk dat daardoor verslechtering van de kwaliteit van de instandhoudingsdoelen (dat wil zeggen habitattype H2180A) ontstaat. Recreanten zullen voornamelijk gebruik maken van openbare paden en slechts incidenteel Natura2000-gebieden buiten de paden betreden. De vegetatiestructuur van de percelen die tot habitattype H2180A behoren verandert daarbij niet. Significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen als gevolg van een toename van het aantal recreanten is uitgesloten.
- Cumulatieve effecten. De uitvoering van het plan draagt niet bij aan significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied, en doet dat derhalve ook niet in cumulatie met mogelijke andere projecten.

Samengevat wordt de conclusie getrokken dat er geen sprake is van significant negatieve effecten op de Habitattypen en soorten van de Habitatrichtlijn of de Vogelrichtlijn in het Natura2000-gebied *Duinen – Vlieland* in de omgeving van het plangebied als gevolg van de uitvoering van het plan. De aanvraag van een vergunning van de Wet Natuurbescherming bij de provincie Fryslân is niet nodig. Evenmin is het nodig een Passende Beoordeling van het plan te doen opstellen.

6.2. Wet Natuurbescherming, het soortenbeschermingsaspect.

De soortenbescherming maakt sinds 1 januari 2017 deel uit van de Wet Natuurbescherming. Onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds soorten die op basis van internationale afspraken beschermd zijn, de zogenaamde strikt beschermde soorten, en anderzijds de overige soorten.

Indien door de uitvoering van een project negatieve effecten op de strikt beschermde soorten niet kunnen worden uitgesloten is sprake van ontheffingsplicht. Er dient dan een ontheffing van de wet te worden aangevraagd bij de Provincie Fryslân, waarbij dient te worden overwogen hoe de negatieve effecten kunnen worden verminderd of voorkomen.

Voor de overige soorten geldt de zorgplicht. Bij de uitvoering van het plan moet ervoor worden gezorgd dat er geen blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties optreedt. Voor een aantal algemene soorten, gemeld op de Provinciale vrijstellingslijst, geldt op voorhand vrijstelling mits de uitvoering van het plan geen verslechtering betekent van de goede staat van instandhouding van de populaties van de soorten in Nederland in het algemeen.

Op Vlieland voorkomende strikt beschermde soorten zijn zandhagedis, rugstreeppad, vleermuis (laatvlieger, gewone dwergvleermuis) en groenknolorchis. Geen van deze soorten komt op of in de omgeving van het plangebied voor. Enkele soorten zijn daarnaast beschermd tegen gevolgen van menselijk handelen (plukken, uitsteken, wegvangen e.d.). Van deze soorten komt op Vlieland voor dennenorchis, kommavliender, duinparelmoervlinder en grote parelmoervlinder. Deze soorten komen niet voor op en in de directe omgeving van het plangebied.

6.2.1. Plantensoorten.

Er komen op en in de omgeving van het plangebied geen soorten voor die strikt beschermd zijn door de Wet Natuurbescherming. Voor alle plantensoorten in en rond het plangebied geldt de zorgplicht. Dit betekent dat de plaatsing van de lodges en het gebruik ervan er niet toe mag leiden dat populaties van soorten zodanig achteruitgaan dat sprake is van een blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties. Binnen het plangebied en de direct aangrenzende percelen komen alleen algemene en niet kwetsbare plantensoorten voor, soorten derhalve met een goede staat van instandhouding. De uitvoering van het plan zal hooguit lokaal effect op de vegetatie hebben. Als gevolg daarvan zullen enkele voorkomende plantensoorten in geringe mate achteruitgaan. Er is echter geen sprake van verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties. Daar staat tegenover dat de inrichting van het terrein naast de plaatsing van de lodges ook een verbetering van de bosstructuur en de biodiversiteit beoogt. Als gevolg daarvan mag worden verwacht dat de uitvoering van het plan ook een aantal nu niet voorkomende plantensoorten kansen biedt. De groeiplaatsen van ronde zonnedaauw in de vallei ten zuidoosten van Camping Stortemelk moeten als kwetsbaar worden beschouwd. Ze liggen echter op een dermate grote afstand van het plangebied (>400 meter), dat enig effect van de uitvoering van het plan op de populatie van deze soort op grond van de grote afstand is uitgesloten.

6.2.2. Vogels.

Voor alle soorten broedvogels geldt de zorgplicht. In § 5.2. is aangegeven welke soorten in en in de omgeving van het plangebied voorkomen. Zie ook tabel 2 in de bijlage van dit rapport.

6.2.3. Reptielen en amfibieën.

In het duingebied in de omgeving van het plangebied komt een populatie voor van de zandhagedis, een strikt beschermde soort. De soort ontbreekt in en in de directe omgeving van het plangebied. Het bosgebied maakt geen deel uit van het leefgebied van de zandhagedis.

Een populatie van de rugstreeppad ontbreekt in en in de omgeving van het plangebied. Ook andere soorten reptielen en amfibieën ontbreken. De populatie van rugstreeppad en kleine watersalamander in de Klaas Douwesvijver komt op een dermate grote afstand van het plangebied voor dat enig effect van de uitvoering van het plan op de populatie is uitgesloten.

6.2.4. Zoogdieren.

Alle soorten zoogdieren in en in de omgeving van het plangebied maken deel uit van de Provinciale lijst van soorten waarvoor op voorhand vrijstelling geldt, mits het plan niet leidt tot een blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties van deze soorten in Nederland. Daar van een blijvende verslechtering als gevolg van de uitvoering van het plan geen sprake is, geldt ook hier voor deze soorten vrijstelling.

Er komen in het plangebied en de omgeving ervan geen populaties voor van soorten vleermuizen.

6.2.5. Ongewervelden.

Er komen in en in de omgeving van het plangebied geen soorten voor die beschermd zijn door de Wnb.

6.2.6. Overwegingen.

- *Strikt beschermde soorten.* Er komen in het plangebied en in de directe omgeving geen strikt beschermde soorten voor.
- *Vrijstelling.* Voor soorten van de Provinciale vrijstellingslijst geldt op voorhand vrijstelling van de Wnb.
- *Effectbeoordeling.* In het kader van de zorgplicht is het alleen nodig effecten op broedvogels in kaart te brengen. Overige kwetsbare soorten waarvoor de zorgplicht van belang is komen binnen of in de directe omgeving van het plangebied niet voor.
- *Zorgplicht.* Met betrekking tot de vogels geldt vrijstelling van de wet indien wordt voldaan aan de zorgplicht. Van belang daarbij is dat na uitvoering van het plan in het plangebied ruimte overblijft als broedgebied voor de broedvogels. Bij de inrichting van het plangebied dient daarmee rekening te worden gehouden. Als onderdeel van het plan wordt het bosgebied waarin de lodges worden geplaatst zodanig ingericht dat voldoende ruimte overblijft als broedgebied voor de vogels. Door verbetering van de randbeplanting en de bosstructuur mag worden verwacht dat het plangebied geschikter wordt als broedgebied voor een aantal soorten zangvogels. Wat betreft de geschiktheid van het perceel als broedgebied is sprake van verbetering. Benadrukt wordt ook dat alle voorkomende broedvogels in Nederland algemeen zijn en veel voorkomen in de omgeving van menselijke bewoning. De uitvoering van het plan leidt niet tot een blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van de populaties van de betreffende soorten. Er is in dit opzicht geen strijdigheid met de zorgplicht.
- *Beschermde nesten.* De Wnb beschermt van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond. Geen van de genoemde soorten broedt binnen het perceel zelf of in de directe aangrenzende percelen. De nesten van roofvogels in de omgeving liggen in percelen waar geen activiteiten worden ontplooid t.b.v. het plan.
- *Zorgvuldig handelen.* In het kader van zorgvuldig handelen is het niet toegestaan broedvogels in het broedseizoen te verstoren. Binnen het perceel en in de directe omgeving ervan wordt door een aantal niet kwetsbare broedvogels gebroed. Het gaat daarbij om vogelsoorten die niet sterk verstoring gevoelig zijn. Van belang is dat voorafgaand aan de werkzaamheden t.b.v. de plaatsing van de lodges (bij plaatsing tijdens het broedseizoen) wordt gecontroleerd of er vogels broeden, en de werkzaamheden zodanig worden uitgevoerd dat verstoring van broedvogels wordt voorkomen. Omdat op voorhand niet is te voorspellen waar de vogels gaan broeden is het van belang dit in de loop van april ter plaatse te controleren. Indien het perceel op voorhand is gecontroleerd op het voorkomen van broedvogels wordt voldaan aan het beginsel van *zorgvuldig handelen*. Verstoring van broedvogels kan ook worden voorkomen door de lodges te plaatsen buiten het broedseizoen (september tot 15 maart).
- *Externe werking.* Op ruime afstand van het plangebied (meer dan 300 meter) wordt gebroed door kwetsbare broedvogels. Het gaat dan met name om buizerd, sperwer, havik en houtsnip. De werkzaamheden t.b.v. de plaatsing van de lodges vinden op voldoende afstand van de broedlocaties af, zodanig dat deze door de activiteiten niet worden verstoord. Effecten op de nestlocaties door uitstraling van de werkzaamheden in het plangebied naar de broedlocaties is uitgesloten.

- *Cumulatieve effecten.* Er wordt in de directe omgeving van het plangebied niet tegelijkertijd uitvoering gegeven aan andere plannen. Er is geen sprake van cumulatieve effecten.
- *Ontheffingsplicht.* Geadviseerd wordt te voorkomen dat broedvogels tijdens het broeden worden verstoord. Indien verstoring van broedvogels kan worden uitgesloten is geen sprake van strijdigheid met de Wet Natuurbescherming en is de aanvraag van een ontheffing bij de Provincie Fryslân niet nodig. Indien verstoring niet kan worden uitgesloten is de aanvraag van een ontheffing verplicht.

7. Natuur Netwerk Nederland (NNN), voorheen de Ecologische Hoofdstructuur.

Het bosperceel waarin de lodges worden geplaatst, maakt deel uit van gebied dat behoort tot het netwerk. De aangrenzende camping Stortemelk is dat, behoudens de gebouwen op het kampeerterrein, eveneens. Indien sprake is van een blijvende verandering van de ruimtelijke ordening van het terrein als gevolg van de uitvoering van het plan, waarbij oppervlak natuurgebied verloren gaat of waarbij sprake is van verlies aan kwaliteit van natuur en landschap, is sprake van strijdigheid met de regelgeving van de NNN, en dient het verlies te worden gecompenseerd. De lodges zelf worden in het bos geplaatst, maar zijn in beginsel verplaatsbaar. De lodges worden zo geplaatst dat het wezenlijke karakter van het bosperceel niet wordt aangetast. Ook sluit de plaatsing van de lodges in ruimtelijke zin aan bij de inrichting van het bosperceel ten westen en noorden van het plangebied, waar ook lodges zijn geplaatst, en bij de aangrenzende camping Stortemelk. Er is dan geen sprake van een aantasting van het wezenlijke karakter van het landschap. Ook is geen sprake van verlies aan natuurkwaliteit. De conclusie is derhalve dat de plaatsing van de lodges niet strijdig is met de regelgeving van de NNN, en compensatie niet nodig is.

8. Conclusies.

Met betrekking tot Natura2000 en de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebied *Duinen – Vlieland* kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Het plangebied zelf valt buiten het Natura2000-gebied *Duinen Vlieland*. Bij de uitvoering van het plan, is het beschermingsregime van de wetgeving in het plangebied zelf niet van toepassing.
- De effecten van de uitvoering van het plan op de instandhoudingsdoelen zijn alleen in kaart gebracht in de omgeving van het plangebied, tot op 500 meter afstand van het plangebied. Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen op grotere afstand is uitgesloten.
- De uitvoering van het plan heeft geen significant negatief effect tot gevolg op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied binnen een afstand van 500 meter van het plangebied. Er zijn geen significant negatieve effecten te verwachten op habitatype H2180A – Atlantische duinbossen (droog) in de ruime omgeving. Andere instandhoudingsdoelen komen binnen 500 meter van het plangebied van het plangebied niet voor.
- De uitvoering van het plan is niet strijdig met de Wet Natuurbescherming. De aanvraag van een vergunning bij de Provincie Fryslân is niet nodig. Evenmin is het nodig een Passende Beoordeling te doen opstellen.

Met betrekking tot het soortenbeschermingsaspect van de Wet Natuurbescherming wordt het volgende geconcludeerd:

- Binnen het plangebied komen geen strikt beschermde soorten voor.
- Met betrekking tot de overige soorten en de broedvogels wordt voldaan aan het beginsel van *zorgplicht*. Er is geen sprake van een blijvende verslechtering van de staat van instandhouding van populaties door het plaatsen van de lodges of het toekomstig gebruik ervan.
- In het kader van *zorgvuldig handelen* wordt aangegeven dat voorafgaand aan de uitvoering van het plan in samenwerking met Staatsbosbeheer het plangebied moet worden onderzocht op het voorkomen van broedvogels. Het plan dient zodanig te worden uitgevoerd dat verstoring van broedende vogels wordt voorkomen.
- Verstoring van nesten van broedende roofvogels en houtsnip in de ruime omgeving van het plangebied is uitgesloten.
- Er is geen sprake van *cumulatieve effecten*.
- Bij uitvoering van het plan kan worden voldaan aan de voorwaarden van *zorgplicht*. Indien verstoring van broedvogels kan worden uitgesloten wordt voldaan aan het beginsel van *zorgvuldig handelen*. Als het plan kan worden gerealiseerd zodanig dat het zich voordoen van overtredingen van de Wet Natuurbescherming aangaande het soortenbeschermingsaspect op voorhand kan worden uitgesloten is de aanvraag van een ontheffing van de wet niet nodig. Indien verstoring van broedvogels niet kan worden uitgesloten is de aanvraag van een ontheffing van de wet verplicht.

Natuur Netwerk Nederland (NNN).

- De plaatsing van de lodges is niet strijdig met de NNN-regelgeving. Compensatie voor verlies aan natuuroppervlak of –kwaliteit is niet nodig.

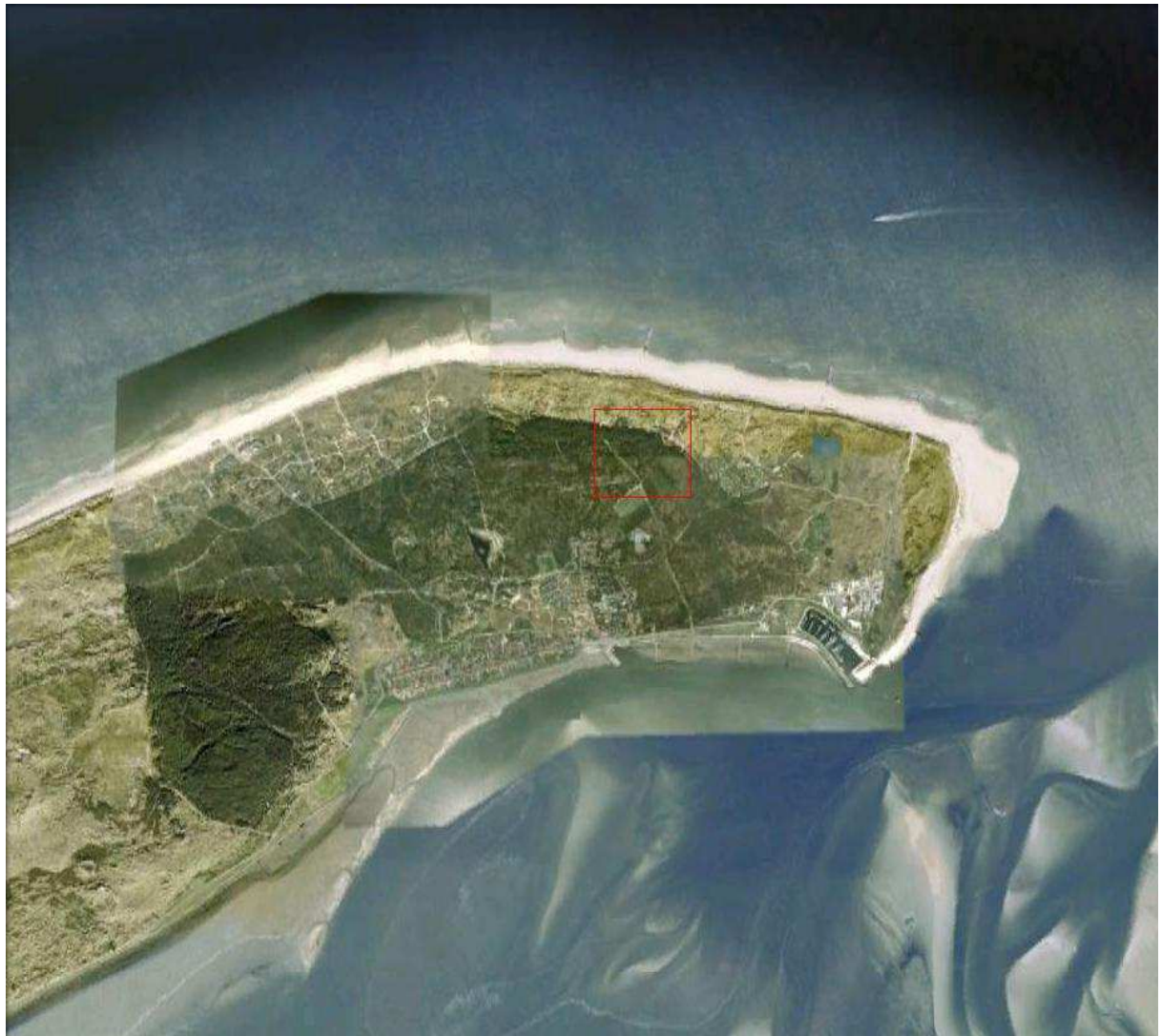
9. Literatuur

- Altenburg & Wymenga*, 2014. Vegetatiekartering van de duinen van Vlieland. Veenwouden.
- Aptroot A., et al.*, 1998. Bedreigde en kwetsbare korstmossen in Nederland; basisrapport met voorstellen voor de Rode Lijst. Buxbaumiella 44.
- Beenen, R.*, 1998. Soortbescherminingsplan Rugstreeppad. Provincie Utrecht, Utrecht.
- Buro Bakker*, 2007. Vegetatiekartering van de terreinen van Staatsbosbeheer op Vlieland 2006 – 2007. Buro Bakker adviesburo voor ecologie, Assen.
- Dillerop*, 2013. Scan/ecologische beoordeling, uitbreiding kampeerterrin Vlieland. Dillerop Natuuradvies.
- Dijkse, L.J. & B.J.Koks*, 2001. Broedvogelmonitoring in het Nederlandse Waddengebied in 2000. Monitoringrapport 2001/09. SOVON, Beek-Ubbergen.
- Hustings F., C.van Turnhout, R.L.Vogel en M.van der Weide*, 1997. Aantalsontwikkelingen van karakteristieke broedvogels op de Nederlandse Waddeneilanden. – In: T.M.van der Have en *E.R.Osieck (red.)*. Aantalsontwikkelingen en beheersmaatregelen voor karakteristieke vogels van het Waddengebied. Technisch Rapport 18. Vogelbescherming Nederland, Zeist 49 – 114.
- Hustings, F en J.W.Vergeer*, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels, 1998 – 2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij, EIS-Nederland, Leiden.
- Janssen J.A.M. en J.H.J.Schaminée*, 2003. Habitattypen. Europese natuur in Nederland. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Janssen J.A.M. en J.H.J. Schaminée*, 2004. Soorten van de Habitatrichtlijn. Europese Natuur in Nederland. KNNV-uitgeverij Utrecht.
- Koopman, J en W.Stouthamer*, 2006. Flora van Vlieland. ongepubliceerd. Fryske Feriening foar Fjildbiology.
- Leeuw, de en Bongers*, 2003. Ecologische beoordeling zoeklocatie eilandlodges kampeerterrin Stortemelk Vlieland. A&W-rapport 432. Altenburg & Wymenga, Veenwouden.
- Meijden, R.van der, B. Odé, C.L.G.Groen, J.P.M.Witte en D.Bal*, 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisrapport met voorstel voor de Rode Lijst. Gorteria, 26-4 (2000).
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie*, 2002. De Nederlandse Libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV-uitgeverij, EIS-Nederland; Leiden.
- Ministerie LNV*, 1991. Aanwijzingsbesluit van het gebied ‘Waddenzee’ als Speciale Beschermingszone, Nr. J.9115397, d.d. 8 november 1991. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Natuurbeheer, Den Haag.
- Ministerie LNV*, 2000. Aanwijzingsbesluit van het gebied ‘Waddeneilanden/ Noordzeekust, Breebaart’ als Speciale Beschermingszone, N/2000/320 d.d. 24 maart 2000. Ministerie van landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Natuurbeheer, Den Haag.
- Ministerie van LNV*, 2004a. Werken aan Natura 2000. Handreiking voor de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden. Concept Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van LNV*, 2004b. Besluit Rode Lijsten flora en fauna. Ministerie van LNV, Den Haag.
- Ministerie van LNV*, 2009a. Aanwijzingsbesluit Natura2000-gebied Duinen Vlieland.
- Ministerie van LNV*, 2009b. Nota van toelichting van het Natura2000-gebied Duinen Vlieland.
- Natuurcompendium*, 2003. Natuur in cijfers. Rijksinstituut voor milieu en natuur. 2003
- Provincie Fryslân*, 2006. Streekplan Fryslân; “Om de kwaliteit van de romte”. Leeuwarden.
- Provincie Fryslân*, 2016a. Verordening Wet natuurbescherming Fryslân, 2017. Provinciaal Blad Nr 6515, december 2016.
- Provincie Fryslân*, 2016b. Besluit van gedeputeerde staten van Fryslân d.d. 27 september 2016 tot vaststelling van de Beleidsregel Wet natuurbescherming 2017. Provinciaal Blad Nr 6542, december 2016.
- Rho*, 2021. Bestemmingsplan Oost-Vlieland Oostelijke eilandlodges Camping Stortemelk. Rho Adviseurs 20210685
- SOVON* 2014. Broedvogelinventarisatie duinen Vlieland in 2014.
- Sparrius, L. et al.*, 2014. Basisrapport Rode Lijst Vaatplanten 2012 volgens Nederlandse en IUCN Criteria. FLORON-rapport 57, FLORON, Nijmegen.
- Westhoff, V. en M.F.van Oosten*, 1991. De Plantengroei van de Waddeneilanden. KNNV-Utrecht.
- Zuiderwijk, A.*, 2001. Zoektocht naar zandhagedissen op Waddeneilanden. Meetnet reptielen, Nieuwsbrief 21: 13-14.
- Zumkehr, P.J.*, 2011. De uitbreiding van kampeerterrin Stortemelk op Vlieland; een ecologische beoordeling. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland Terschelling.
- Zumkehr, P.J.*, 2020. De plaatsing van 4 nieuwe lodges in het Oosterse bos nabij Camping Stortemelk, een ecologische effectanalyse van het plan. Zumkehr Ecologisch Adviesbureau, Midsland Terschelling.

10. Tabellen.

10.1. Habitattypen, soorten van de Habitatrichtlijn en soorten van de Vogelrichtlijn in de omgeving van het plangebied.

Instandhoudingsdoelen Natura 2000 gebied <i>Duinen - Vlieland</i>		
voorkomen: soort of type komt in de omgeving van het plangebied wel of niet voor.		
effect: geen. Er is geen sprake van een significant negatief effect op het type .		
Habitatrichtlijn typen	voorkomen	effect
H1310. Eenjarige pioniervegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia ssp.</i>	niet	
H1330. Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>).	niet	
H2120. Wandelende duinen op de strandwal met <i>Ammophila arenaria</i> ("witte duinen").	niet	
H2130. * Vastgelegde kustduinen met kruidvegetatie ("grijze duinen")	niet	
H2140. * Vastgelegde ontkalkte duinen met <i>Empetrum nigrum</i> .	niet	
H2150. * Atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (<i>Calluno – Ulicetea</i>).	niet	
H2160. Duinen met <i>Hippophae rhamnoides</i> .	niet	
H2170. Duinen met <i>Salix repens ssp argentea (Salicion arenariae)</i> .	niet	
H2180. Beboste duinen van het Atlantische, continentale en boreale gebied.	wel	geen
H2190. Vochtige duinvalleien	niet	
Habitatrichtlijn soorten		
H 1930. Groenknolorchis (<i>Liparis loeselii</i>).	niet	
Vogelrichtlijn		
Broedvogels:		
Lepelaar	niet	
Bruine kiekendief	niet	
Blauwe kiekendief	niet	
Porseleinhoen	niet	
Kluut	niet	
Trekvogels en overwinteraars.		
Aalscholver	niet	
Pijlstaart	niet	
Slobeend	niet	
Eider	niet	
Tureluur	niet	
Kleine mantelmeeuw	niet	
Tapuit.	niet	

Kaart 1. Ligging van het plangebied op Vlieland.

Kaart 2. Het plangebied (binnen rode lijn). Ligging t.o.v. de Natura2000-gebieden en de voorkomende habitattypen.

Rood: plangebied, locatie voor de plaatsing van de lodges. Rode cirkels: locatie eerder geplaatste lodges.

Onderbroken zwarte lijn: grens met Natura2000-gebied Duinen Vlieland.

Groen met A: Habitatttype H2180A – Atlantische duinbossen droog (gearceerd is zoekgebied)

Groen met B: Habitatttype H2180B – Atlantische duinbossen vochtig (gearceerd is zoekgebied)

Geel: Habitatttype H2120 – Witte duinen.

Geel met B: Habitatttype H2130B – Grijs duinen, kalkarm

Lichtgroen met C: Habitatttype H2190C – Vochtige duinvalleien, ontkalkt

Oranje: Habitatttype H2150 – Duinen met struikhei.

Lichtbruin met B: Habitatttype H2140B - Duinen met kraaiheide, droog

Bron: DLG, 2015

Kaart 3. Kwetsbare soorten.

Rode lijn: plangebied.

H = nestlocatie Houtsnip

HV = nestlocatie Havik

S = nestlocatie Sperwer

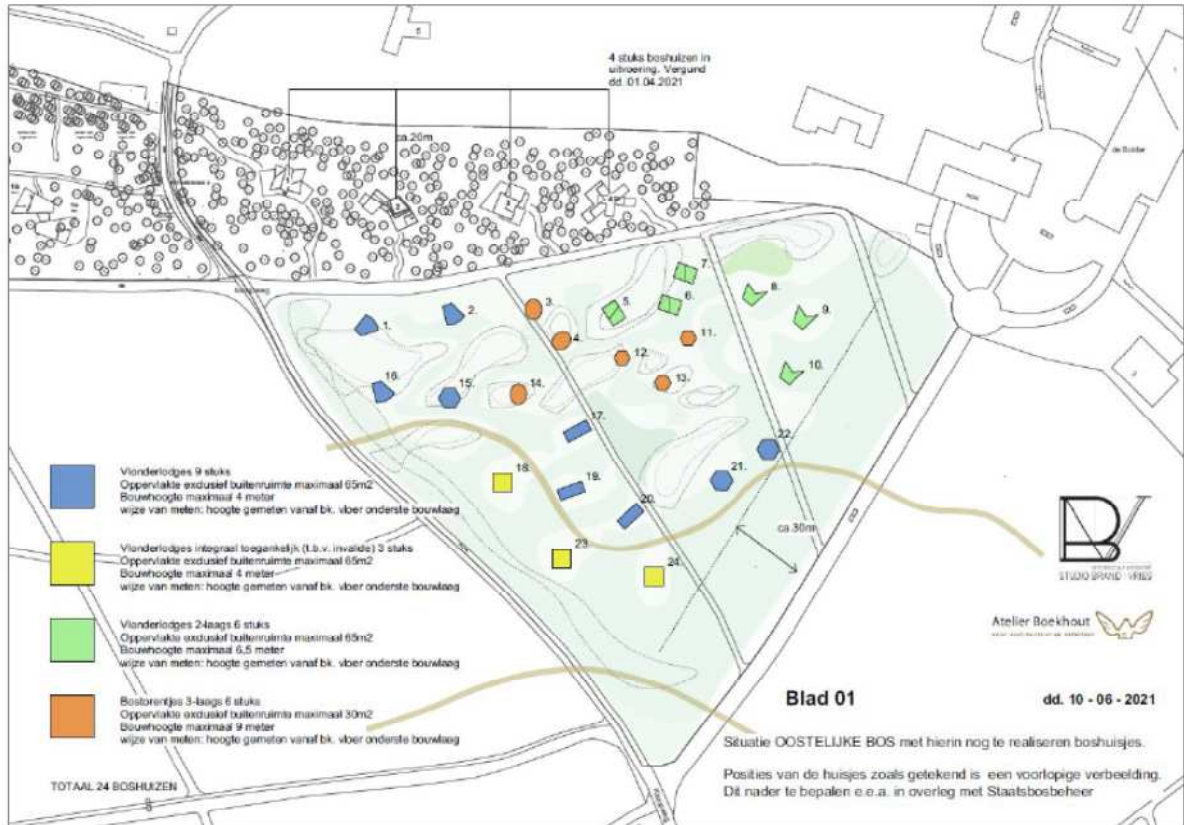
B = nestlocatie Buizerd

(Bron: Staatsbosbeheer 2017).

R = groeiplaats Ronde zonnedauw.

Situatieschets plaatsing lodges. De inrichting van het terrein betreft fase 3b. In roze aangegeven de bestaande bospaden. Tevens is de bestaande duingeformorfologie aangegeven. In het gebied van fase 3A in grijs de eerder geplaatste lodges.

Inrichtingsplan van het bosperceel. Aangegeven zijn de locaties van de verschillende vlinderlodges. De kleuren geven het type lodge aan. Ten noordwesten van de toegangsweg naar de camping bijft een zone van ca. 30 meter vrij van lodges. In oranje de twee clusters van 3 bostorentjes. In geel de lodges voor mindervaliden. In blauw de lodges met 1 bouwlaag, in groen de lodges met 2 bouwlagen.